

Med sine energifællesskaber, “sigter Modena mod at spille en hovedrolle i energiomstillingen”

Alessandra Filippi, viceborgmester, Modena, Italien

Underskriver af borgmesterpagten, Modena, Italien, blev for nyligt omtalt i det Italienske

tidsskrift Forum PA om byens arbejde med dekarbonisering og omstilling til bæredygtighed. Energifællesskabernes potentiale blev understreget, men også vigtigheden af at være en del af den europæiske Borgmesterpagt for at kunne opnå byens mål.

Det var først G20 topmødet i Rom efterfulgt af COP26 i Glasgow, som klart gjorde opmærksom på vores planets sundhedstilstand og vigtigheden af at skride til handling uden yderligere forsinkelser gennem implementering af en effektiv energiomstilling og udvikling af en økonomi og produktionsstruktur, som tager miljømæssig bæredygtighed i betragtning. Modena kommune sigter mod at spille en rolle i denne energiomstilling for at bekæmpe klimaforandringerne. På den anden side, før den globale COVID-19 pandemi, gik millioner af mennesker på gaden for at kræve klimaretfærdighed. Da de sociale, sundhedsmæssige og klimabetingede kriser hænger sammen, kræver disse problemer en fælles løsning. Energifællesskaber kan være en mulighed for at håndtere alle disse spørgsmål på en gang.

Hvad er energifællesskaber?

Et energifællesskab er baseret på et samarbejdssystem mellem lokale offentlige institutioner, virksomheder, forretninger og borgere, som vælger at udvikle energiinfrastrukturer på grundlag af vedvarende energikilder og anvende selvforsyning gennem en delebaseret model. Det er et fantastisk værktøj i kampen mod klimaforandringer, men også til bekæmpelse af energifattigdom, som påvirker over to millioner italienske familier. Da de inddrager fællesskabet direkte, fremskynder energifællesskaber den nødvendige bevidsthed om så grundlæggende problemer. Energifællesskaber bør anerkendes internationalt som afgørende for at opnå målene i Parisaftalen, da de er instrumenter, som kan løse flere problemer på en gang.

Brugerbevidsthed og inddragelse

Energifællesskaber kan inddrage et stort antal sociale aktører i dekarboniseringsudfordringen. Anlæggene er tæt på forbrugerne og vil i mange tilfælde være installationer på tage eller i nærheden af bygninger, hvilket skaber engagement hos aktive borgere. Inddragelse af individuelle brugere og de økonomiske fordele ved disse systemer vil føre medlemmer af fællesskabet i retning af en mere gennemført energieffektiv adfærd og til en generelt større bevidsthed om de dynamikker, der karakteriserer produktion, forbrug og salg af elektricitet.

Alle disse elementer kan føre til anvendelse af innovative teknologiske løsninger, såsom en model, som former belastningsprofilen afhængigt af netværkets behov og dermed forbrugernes handlinger. Ved at give slutkunderne et større ansvar vil de føle sig nødsaget til at afstemme deres belastnings- og produktionsprofiler og gennemføre en første tilpasning af deres egne små systemer.

En juridisk ramme under udvikling

Direktivet om vedvarende energi (RED II), dets delvis indarbejdning og ophøjelse til lov i det italienske *Milleproroghe* dekret, udgør tilsammen den juridiske ramme for energifællesskaberne. Rammen giver mulighed for at skabe fællesskaber, som udveksler energi med det formål at skabe både øjeblikkelig og udskudt kollektiv selvforsyning.

Legambiente-rapporten fra maj 2021 med titlen "Vedvarende energikommuner" undersøgte mindst 30 lokale konfigurationer af energifællesskaber, som bruger vedvarende energikilder og er engagerede i kollektiv selvforsyning. Det er en bevægelse, som flytter sig hurtigere end installation af store anlæg, og den viser et klart ønske om en bottom-up tilgang.

Modena kommunes forpligtelse til Borgmesterpagten

Dekarboniseringsprocessens hastighed er steget voldsomt i de senere år, og problemerne med miljømæssig, økonomisk og social bæredygtighed er blevet centrale, ikke kun på europæisk niveau, men også for de lokale myndigheders politikker. Modenas beliggenhed er problematisk for luftkvaliteten, og derfor haster omstillingen til grøn energi i særlig høj grad for at forbedre folks livskvalitet.

Flertallet af AESS-medlemskommunerne har tilsluttet sig Borgmesterpagtens netværk og har udarbejdet handlingsplaner for bæredygtig energi (og klima) (SECAP). I Modena kommune blev planen godkendt i februar 2021 med et erklæret mål om at reducere CO₂-emissionerne med mindst

55 % inden 2030 i overensstemmelse med EU-målene. Borgmesterpagtens initiativ havde en positiv virkning for det nationale territorium gennem inddragelse af et stort antal byer og interessenter og en større bevidsthed om klimaproblemet.

Da nogle små og mellemstore kommuner er stødt på interne problemer, skal man udarbejde nye værktøjer og/eller gøre de eksisterende mere effektive, så disse kommuner kan deltage i implementeringen af deres handlingsplaner i så stort omfang som muligt. Denne plan ser ud til at fungere godt, fordi et stigende antal byer samarbejder proaktivt med deres lokale interessenter og lykkes med at skabe energifællesskaber.

Særlige projekter med energifællesskaber

Som resultat af med-finansieringen af den europæiske EIT Climate-KIC fond, lancerede AESS, ENEA og Bologna Universitet i september 2019 GECCO (Green Energy Community) projektet med deltagelse af borgere, lokale foreninger og virksomheder. I 2023 vil det føre til oprettelse af det første virtuelle energifællesskab i Emilia-Romagna, nemlig i Bologna.

GECCO vil facilitere udvikling af otte nye vedvarende energianlæg, hvilket vil betyde et anlæg til CAAB/FICO agro-industrielt centrum, et biogasanlæg til bortskaffelse af organisk affald, solcelleanlæg på flere beboelsesejendomme, indkøbscentre, på modeforskningsinstituttets tage, ZR Experience og nabovirksomheder.

Alt dette giver tilsammen 14 MW ny energi genereret af solcelleanlæg, som inden 2023 vil producere over 15,4 millioner kWh/år med en energireduktion på 120 MWh/år, hvilket sparer atmosfæren for en emission på 58.000 ton CO₂/år.

Projekt er i gang og omfatter udvikling af en platform til analyse af energistrømme (produktion, lagring og forbrug), som kan bruges til sikring af energifleksibilitet inden for fællesskaberne, så medlemmerne både vil kunne overvåge deres energiforbrug og bidrage til fællesskabet.

Energifællesskaber: ubesvarede spørgsmål

Den delvise indarbejdning af EU-direktiver om egenproduktion og energiudveksling har muliggjort påbegyndelse af mange initiativer med forbløffende resultater, især hvis man tager i betragtning at loven blev vedtaget for kun halvandet år siden. Men der opstod nogle kritiske problemer, og nogle spørgsmål er stadig ubesvarede.

Dimensionering af energifællesskaber

Dimensionering af energifællesskaber på grundlag af et elektroteknisk parameter viser sig ofte at være begrænsende for det deltagelsespotentiale, som normalt fremkommer gennem projekterfaringer, især ved strukturer over 150 kW.

I dag belønner incitamenterne kun delt energi med en bestemt tarif, uanset anlæggenes størrelse. Et af de identificerede kritiske spørgsmål hænger sammen med konfigurationerne af små anlæg, som viser sig kun at være bæredygtige pga. skattefradrag og superbonusser. For at sikre fortsættelsen af disse bottom-up erfaringer, skal disse projekter også være økonomisk levedygtige.

Styring af mekanismen

Et ømtåleligt spørgsmål er styring af mekanismen: I Europa er den udfordret af en lovændring som giver mulighed for, at medlemsfordelene trækkes direkte fra medlemmernes regninger, hvilket skaber en række potentielle administrative vanskeligheder, og man risikere at ødelægge de nyudviklede forretningsmodeller. Når det gælder styring, er det desuden nødvendigt at overveje modeller, som kan administreres bottom-up til små konfigurationer uden at risikere, at komplicerede administrationsomkostninger kan påvirke fordelene og gøre dem mindre attraktive. Vi bør også tænke på at tildele lederne en aktiv rolle i dette ved at sætte fradraget direkte på regningen, men på en gratis og ikke obligatorisk måde.

En nødvendig fremskyndelse for at opnå målet om klimaneutralitet

I dag dækker mere end 1,1 million vedvarende energianlæg, som er spredt rundt omkring i alle kommuner, 37,6 % af det samlede elektricitetsforbrug og 19 % af det samlede energiforbrug i Italien med en blanding af teknologier, som har til formål at producere elektrisk og/eller varmeenergi. For at kunne overholde de aftalte forpligtelserne og tidsfristerne er hurtige og konkrete indgreb nødvendige for at fremskynde processen. I denne forbindelse kan et vigtigt bidrag komme fra energifællesskabet.